

Mezenwezen

Je kroost in de steek laten en op zoek gaan naar nieuwe veroveringen werkt; tenminste, voor de buidelmees

Uit *The Economist*, 11 augustus 2009. Vertaling Izaak Hilhorst

Evolutionair gezien zoeken mensenmannetjes zoveel mogelijk vrouwtjes waarmee ze zoveel mogelijk kleintjes maken, terwijl vrouwtjes worden opgezadeld met het opvoeden van het kroost. Bij sommige dieren zijn de rollen omgedraaid en bij weer anderen is de zorg voor de kinderen gelijkelijk verdeeld tussen de ouders.

Een team ornithologen heeft nu een soort ontdekt waarbij zowel mannetjes als vrouwtjes hun kroost in de steek laten, en waarbij deze strategie ertoe leidt dat het aantal kinderen dat ze uiteindelijk hebben groter wordt. De onderzoekers, onder leiding van Istvan Szentirmai van de Eotvos Universiteit van Boedapest, hebben het gedrag bestudeerd van *Remiz pendulinus*, de Buidelmees (zie *ANWB vogelgids*, pag. 320). Deze vogel is vooral bekend doordat de mannetjes prachtige hangnesten maken om vrouwtjes te lokken. De investeringen die ze doen om een gezin te stichten zijn verdeeld tussen de mannetjes, die het nest bouwen, en de vrouwtjes die de eieren leggen.

Buidelmees

Foto: Paul v.d. Poel

Nadat de eieren zijn gelegd verlaat óf het mannetje, óf het vrouwtje Buidelmees het nest en laat zijn, respectievelijk haar partner achter

om het kroost te voeden. In 50% à 70% van de gevallen is het het vrouwtje dat voor de kleintjes zorgt, maar in 5% à 20% van de gevallen is dat het mannetje.

Verrassenderwijs echter laten in 30% tot 40% van de gevallen beiden partners het nest in de steek.

De onderzoekers wilden uitzoeken wat er nu precies gebeurt. Ze bestudeerden daartoe een kleine kolonie Buidelmezen in Zuid Hongarije, een gebied met visvijvers omgeven door wilgen en populieren. Ze bestudeerden het gedrag van 78 mannetjes en 64 vrouwtjes. In het broedseizoen werden er zo'n 240 nesten gebouwd; van 119 daarvan hadden ze complete gegevens. Het onderzoek is gepubliceerd in het augustusnummer 2009 van *Journal of Evolutionary Biology*.

Ze ontdekten dat, over het hele broedseizoen, het aantal nakomelingen van de vogel die het nest verliet het grootst was. Of het nu een mannetje of een vrouwtje was: hoe vaker een vogel zijn/haar kroost in de steek liet, hoe meer partners hij/zij had en hoe meer eieren er werden gelegd. Zowel mannetjes als vrouwtjes kunnen paren en eieren krijgen met zo'n zeven partners in één broedseizoen.

Niet alleen dat, de Buidelmezen bleken ook hun oudergedrag vaak per broedsel te variëren. In het algemeen voedden ze twee keer zoveel broedsels als ze in de steek lieten en zodoende kwamen de meeste eieren dus uit. Door zijn/haar broedsel in de steek te laten en op zoek te gaan naar nieuwe seksuele veroveringen maximaliseert de Buidelmees zijn/haar broedsucces. De onderzoekers denken dat de Buidelmees de enige vogelsoort is die deze methode toepast om meer nakomelingen te krijgen.